

สถาบันฯ อาเซียน Kick Off

โครงการรู้เท่าทันสร้างสรรค์สื่อปลอดภัย ในพื้นที่อำเภอสามพราน

มหาวิทยาลัยมหิดล โดยสถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน ร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (สพป.2) เปิดเวทีเสวนาระดมความคิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัด สพป.2 18 โรงเรียน เพื่อร่วมเป็นภาคีดำเนินโครงการรู้เท่าทันสร้างสรรค์สื่อปลอดภัย ด้วยการออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม (Participatory Learning Process) ทั้งนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหาร โดยมีเป้าหมายให้นักเรียน สามารถคิด วิเคราะห์ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ในโรงเรียนให้เท่าทันสื่อออนไลน์ จนเกิดเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละโรงเรียน ที่สามารถเป็นต้นแบบของโรงเรียนรู้เท่าทัน

เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ **ดร.นายแพทย์ภูดิศ เชาชาติวัฒน์** ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน ได้เปิดเวทีเสวนาและกล่าวถึงการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ในกลุ่มคนวัยต่าง ๆ ตั้งแต่เด็กถึงผู้สูงอายุที่ล้วนแล้วแต่มีความเสี่ยงที่จะได้รับข้อมูลที่ไม่ปลอดภัย กลุ่มเด็กและเยาวชนที่เติบโตพร้อมกับเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดนั้น ความตระหนักรู้ของการเท่าทันสื่อเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้หลุดพ้นจากการตกเป็นเหยื่อของสิ่งที่แฝงมากับเนื้อหาออนไลน์ ส่วนวัยผู้ใหญ่จนถึงวัยผู้สูงอายุที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยในอนาคตอันใกล้นี้ ต้องเตรียม

ความพร้อมในการรับข้อมูลและใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลด้านสุขภาพที่มีการเผยแพร่อย่างต่อเนื่องทั้งที่เป็นคุณอนันต์และโทษมหันต์ ดังนั้นการรู้เท่าทันและการสร้างสรรค์สื่อปลอดภัยนี้ จะเป็นกลไกหนึ่งในการก่อให้เกิดความตระหนักรู้ให้กับกลุ่มคนวัยต่าง ๆ ใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างชาญฉลาด

ดร.สมิทธิ คารากร ณ ออยุธยา และคณะผู้วิจัยจากสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการระบบสารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ศึกษาสถานการณ์การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศและการเข้าใจดิจิทัลของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2562 ได้นำสถิติและข้อค้นพบมาเสนอเป็นข้อมูลนำเวทีระดมความคิดเห็น ในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเพื่อชี้ให้เห็นถึงสถิติการใช้เทคโนโลยีบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนไทยที่เติบโตอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาห้าปี และสิ่งที่น่ากังวลมากจากผลการศึกษา คือ ความไม่รู้เท่าทันของการใช้ประโยชน์บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทั้งนี้

อาจารย์สมิทธิได้สรุปว่า โครงการรู้เท่าทัน สร้างสรรค์สื่อปลอดภัย จะเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการช่วยสร้างความตระหนักรู้ให้กับผู้ใช้เทคโนโลยีบนเครือข่าย โดยเฉพาะเยาวชนในโรงเรียน

หลังจากมีข้อมูลนำเข้าเวทีระดมความคิดแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนได้ปรึกษาหารือหรือประเด็นความร่วมมือในการดำเนินโครงการรู้เท่าทันสร้างสรรค์สื่อปลอดภัย ผลสรุปของการระดมความคิด ต่างเห็นพ้องถึงความสำคัญของการสร้างความตระหนักรู้เพื่อการรู้เท่าทันและการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนทั้ง 18 โรงเรียน โดยมีผลสรุปของปัจจัยความสำเร็จคือ 1) การมีส่วนร่วมของภาคเครือข่ายที่มีบทบาท หน้าที่การดำเนินงาน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียนและเครือข่ายมหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงภาคีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต 2) การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของกลุ่มเป้าหมาย 3) กลไกการสร้างความต่อเนื่องของการทำงาน

ก้าวต่อไปของการดำเนินงานคือการสร้างความเข้าใจให้กับคุณครูผู้เกี่ยวข้องกับการค้นหาเด็กนักเรียนแกนนำในการร่วมพัฒนาโครงการตามความคิดและจินตนาการของเด็กนักเรียนแต่ละโรงเรียนที่จะเป็นผู้พัฒนากิจกรรมเพื่อเผยแพร่ให้กับนักเรียนในโรงเรียนได้รับรู้อย่างต่อเนื่อง ด้วยหวังผลว่านักเรียนในโรงเรียนจะเกิดความตระหนักรู้และนำไปปฏิบัติเพื่อการรู้เท่าทันและใช้สื่อออนไลน์ได้อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

นานาทัศนะที่มีต่อโครงการ

รู้เท่าทัน สร้างสรรค์ สื่อปลอดภัย ในโรงเรียน

นานาทัศนะ

“มีทัศนคติที่ดีและเห็นความสำคัญ ที่สถาบันการศึกษา ควรให้ความร่วมมือ เพราะมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตที่จะส่งผลต่อนักเรียนในโลกปัจจุบัน และอนาคต ช่วยสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและภูมิความรู้ให้กับนักเรียน”

“เป็นพื้นฐานที่ดีต่อผู้ใช้สื่อ เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคมในการใช้สื่อ เลือกรับสื่อเป็นวิเคราะห์ใช้ประโยชน์ได้”

“เห็นด้วยอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการรู้เท่าทัน สร้างสรรค์ สื่อปลอดภัยในโรงเรียน เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวกับนักเรียนและมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน ให้มีความปลอดภัยต่อร่างกาย และจิตใจของนักเรียน”

“มีความเป็นไปได้ เพราะเป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์กับครู นักเรียน ความร่วมมือของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนจะช่วยสร้างความรู้เท่าทันให้แก่นักเรียน โรงเรียนยินดีให้ความร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัย”

“เป็นโครงการที่มีความจำเป็น และสำคัญต่อนักเรียน รวมทั้งบุคลากรทุกคน ทุกภาคส่วนควรให้ความรู้ที่ถูกต้องเพื่อไปสู่การรณรงค์ การใช้สื่อได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ทั้งในฐานะผู้ใช้ ผู้บริโภค และผู้นำเสนอ”

“เห็นด้วยเพราะทุกวันนี้ สื่อนี้ไว้มากมีทั้งบวกทั้งลบ ถ้าเราตามไม่ทันก็อาจเป็นอันตรายต่อองค์กรและสังคม”

“เป็นโครงการที่ดี เหมาะกับนักเรียนอายุ 13 ปี ขึ้นไป นักเรียนมัธยม สื่อออนไลน์มีทั้งคุณและโทษ ทำให้นักเรียนเข้าใจในการใช้สื่อที่มีประโยชน์มากมาย เข้าสู่ยุคดิจิทัล Thailand 4.0”

“เป็นโครงการที่ดีมีประโยชน์สำหรับทุกคน เพราะสื่อสารออนไลน์ในยุคปัจจุบันนี้ ถึงแม้ว่าจะมีประโยชน์มากแต่ก็มีโทษมากเหมือนกัน ถ้าเราไม่รู้เท่าทันสื่อ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องเป็นแกนนำหรือนำความรู้ หรือทักษะไปถ่ายทอดแก่นักเรียน เพื่อความปลอดภัยของเด็กนั่นเอง”

“เป็นโครงการที่ดี สร้างภูมิคุ้มกันในการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ และรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสื่อ Digital”

“มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ เพราะต้องการแนวทางควบคุมที่ถูกต้อง เพื่อสร้างสรรค์สื่อปลอดภัย ให้กับครูและนักเรียน ตามกระบวนการที่ตั้งไว้ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่เห็นผลได้จริง โดยได้รับการสนับสนุน จากทางผู้ดำเนินโครงการ อย่างเป็นรูปธรรม”

“ควรดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่องและควรให้ครบทุกภาคส่วน”

“เป็นโครงการใหม่ที่ดีมีประโยชน์ ที่นักเรียนจะได้รู้เท่าทัน สร้างสรรค์สื่อปลอดภัย”

“เป็นโครงการที่มีประโยชน์ ต่อสถานการณ์ การใช้สื่อในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากในตอนนี้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่ายเพียงคลิกเดียว แต่ยังคงจะไม่ระมัดระวังพอ หากใช้ในทางที่ถูกต้องก็จะมีประโยชน์ แต่หากใช้ในทางที่ผิด ก็จะเกิดโทษ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากที่นำสื่อมาใช้ในทางที่ผิด โดยเฉพาะเด็กและวัยรุ่น”

“มีทัศนคติที่ดีต่อการรู้เท่าทัน การใช้สื่อออนไลน์เพราะปัจจุบันทั้งครูและนักเรียนใช้สื่อออนไลน์โดยที่ไม่มีความรู้ ไม่สร้างสรรค์ ทำให้หมิ่นเหม่ต่อความผิดกฎหมาย ใช้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ใช้สื่อออนไลน์ไม่คุ้มค่า ถ้าครูมีความรู้เรื่องสื่อก็สามารถขยายผล ให้กับนักเรียน และผู้ปกครอง โดยปัจจุบันยังใช้สื่อออนไลน์ไม่ถูกต้อง ไม่คุ้มค่า”

“การรู้เท่าทันสื่อในยุคปัจจุบัน เป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีผลต่อการรับรู้ของนักเรียนในสถานศึกษา ที่จะแยกแยะในการเลือกบริโภคสื่อที่เหมาะสม”

“น่าจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้ เข้าใจสื่อออนไลน์ต่างๆ โรงเรียน วัตถุประสงค์พร้อมให้ความร่วมมือ เพื่อให้ครูได้รู้เท่าทันกับนักเรียนในปัจจุบัน และหาวิธีแก้ไขในโอกาสต่อไป”
อาจารย์วิระ พูลสวัสดิ์

“เป็นโครงการที่ดีมาก เป็นการสร้างความตระหนักในการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ ซึ่งจะช่วยให้คุณครูสามารถไปสอนเด็กให้รู้จักการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และปลอดภัย ทั้งการใช้และสร้างสื่อออนไลน์” อาจารย์สุเทพ พูลสวัสดิ์